

Paminėtas VDU Garbės daktaro jubiliejus

Nijolė Kreimerienė

VDU drauge su Č.Milošo gimtinės fondu pasiūlė Kultūros ministerijai surengti tarptautinę konferenciją Šeteiniuose. Gegužės 31 – birželio 1 dieną kito žymaus XX a. poeto, Nobelio premijos laureato, VDU Garbės daktaro Česlavo Milošo gimtinėje, Šeteiniuose, surengtoje konferencijoje, kaip niekur kitur ryškiai nuskambėjo šių dviejų nepaprastų asmenybių, paskutinių Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės piliečių, kurių šaknys glūdi krašte prie Nevėžio, kūrybos ir likimo sąsajos.

Konferencijos dalyviams per savo brolių, režisierių iš Varšuvos Andžejų Milošą sveikinimus perdavė pats Česlavas Milošas. Jie baigiami šiais žodžiais: „125 metai, prabėgę nuo šio poeto gimimo, buvo pilni įvykių, kurių baisumas pateisina jo nuojautą apie Apokalipsę. Buvo tai du pasauliniai karai su savo nesuskaitomais milijonais nužudytų žmonių bei gimimas ir nuopuolis dviejų totalitarinių santvarkų, kurios savo koncentracijos stovyklose sunaikino daugiau žmonių nei patys karai. Taip sau galvoju dabar, jog laimingi yra žmonės, susirenkantys seminare Šeteiniuose, nes jų viltys, susietos su mūsų Europos dalimi, yra labiau nei kada nors pagrįstos“.

Abu šiuos praėjusio amžiaus kūrėjų likimus susaisė Milošų giminės, kurios protėviai išsisi Kauno ir Kėdainių žemėse, buvusio Serbynų dvaro apylinkėse, istorija, turėjusi didžiulės įtakos jų kūrybai. Tos šalys nusidriekia ir į dabartinės Baltarusijos teritoriją, kur didikų Sapiėgų giminę menančiame Čerėjos dvare gimė Oskaras Milašius.

Konferencijoje pranešimus skaitė lietuviai ir lenkai (O.Milašiaus kūrybos tyrinėtojai). „Baltų lankų“ leidyklos direktorius S.Žu-

žymaus prancūziškai rašiusio lietuvių poeto, filosofo-mistiko, Lietuvos diplomato, 1937 metais gavusio VDU Garbės daktaro vardą Oskaro Milašiaus (save vadinusio O.W. de Lubicz-Milosz) 125-ųjų gimimo metinių minėjimai buvo surengti Vilniuje ir Kaune. Kaip mums papasakojo Česlavo Milošo gimtinės fondo direktorius prof. A.Avižienis, šį minėjimą rėmė Lietuvos Kultūros ministerija, tačiau po kelių jo paminėjimų Vilniuje pagrindiniai renginiai persikėlė į Kauną. Pirmiausiai reiktų paminėti prie VDU Didžiosios bibliotekos surengtą parodą, kurios atidarymas įvyko gegužės 30 dieną. Malonu prisiminti, kad šiam poetui buvo skirta pirmoji Poezijos pavasario diena, po to – ir baigiamasis koncertas.

O.Milašiusi skirtą parodą komentuoja VDU bibliotekos direktorė J.Masalskienė

kas pristatė šios leidyklos dviem kalbomis išleistą Č.Milošo poemą „Pameistrys“. Į lietuvių kalbą ją išvertė poetas Almis Grybauskas. 500 egz. tiražu išleista poema jau iš karto tapo bibliografinė retenybe.

Po baigiamosios diskusijos, kurią energingai moderavo prof. E.Aleksandravičius, gausiai susirinkusiems klausytojams koncertavo styginių kvartetas „Collegium“, poeziją skaitė aktorius L.Laucevičius ir VDU Retorių teatro aktoriai.

Prof. A.Avižienis pasidalijo mintimis apie tolesnę Č.Milošo gimtinės fondo veiklą. Jau tradicija tapo birželio 28 dieną Šeteiniuose švęsti poeto Česlavo Milošo gimtadienį. Šiais metais šventėje, be VDU akademinės bendruomenės ir kolegų iš Lenkijos, žada dalyvauti aktoriai P.Venclovas ir V.Kochanskytė bei Kauno muzikinio teatro solistė Preikštaitė. Rudenį su šia menine programa žadama keliauti po Lietuvą.

Konferencijos Šeteiniuose vaizdas. Pirmoje eilėje (centre) sėdi Č.Milošo brolis Andžejus, lietuviškai perskaitęs jo sveikinimą